

Haïti heeft veerkracht, geloof en geld nodig

Na het redden van de laatste overlevenden en het bergen van de doden is Haïti druk bezig het normale leven weer op te pakken. Het moet niet *business as usual* worden, daarover zijn de meesten het eens. Alleen is niet duidelijk hoe een 'nieuw Haïti' moet ontstaan.

BEN VAN DE VENN

De kinderen in Haïti willen alweer spelen, naar school gaan en sporten. Maar dat is voorlopig nog toekomstmuziek. Het vluchtelingenkamp in Cité Soleil, de zwaarst getroffen wijk in Port-au-Prince, puilt nog uit van de blauwe tenten, waar hele families een schamel onderkomen vonden. Port-au-Prince moet voor 75 procent weer opgebouwd worden. Een gigantisch karwei, maar ook een kans om een nieuw Haïti te bouwen.

Vast staat dat er niet onmiddellijk westerse schema's toegepast moeten worden, maar dat de wederopbouw grotendeels het werk van de Haïtianen zelf moet zijn en moet passen bij hun cultuur en structuren. Het beeld in de media van apathische slachtoffers die passief wachten op hulpverleners is trouwens niet juist. Missionaris Leonardo Grasso, die lang in Venezuela werkte en nu in Haïti is, beschrijft de Haïtianen als initiatiefrijk en met groot verlangen opnieuw te beginnen. "Auto's van hulpverleners worden gereden door de inwoners en plaatselijke tolken spelen een hoofdrol bij de interactie tussen hulporganisaties en de bevolking."

Geloof

Pater Noordermeer, missionaris van de oblaken van de onbevleete maagd Maria, werkte 22 jaar in Haïti. Hij ontkwam ternauwernood aan de aardbeving doordat hij, op weg naar een conferentie in Port-au-Prince, op 12 januari op de Antillen door een bis-

schop werd uitgenodigd voor een feestje. Door zijn omgang met seminaristen uit alle lagen van de bevolking kent hij het land, de gewoontes en de taal van de Haïtianen. En hij is er evenals de meeste kenners van overtuigd dat bij de wederopbouw van het land de katholieke Kerk een centrale rol zal spelen. "Je vraagt je af waar de president eigenlijk is. Je hoort of ziet niets van Preval. We weten dat hij de ramp heeft overleefd. Het is waar dat veel ministers en ministeries weggevaagd zijn, maar een president of minister zou toch het voortouw moeten nemen. In deze situatie is de Kerk de enige die genoeg geloofwaardigheid heeft onder het volk. Zij durfde zich als enige gemeenschap te verzetten tegen de dictatuur van de Duvaliers en de milities die lang de dienst uitmaakten. Dus hebben jonge Haïtianen gedacht: ja, bij die club wil ik mij aansluiten. Zo wordt de Haïtiaanse Kerk steeds meer gedragen door Haïtianen zelf. Dat geldt voor onze congregatie, maar ook voor de montfortanen en de overige broeders en zusters. Al is het natuurlijk ook waar dat de Kerk personeel en materieel verzwakt is door de ramp."

Veerkracht

De Kerk is in haar hart getroffen door de dood van aartsbischop Joseph Serge Mirotich en het instorten van de kathedraal van Port-au-Prince. Dat mgr. Mirotich onder het puin bedolven werd terwijl hij in de kathedraal zijn avondgebed aan het bidden was, is typerend. Pater Tom Hagan, die vanaf 1997 in Port-au-Prince werkte, noemt hem een "erg heilige man die hart had voor Cité Soleil. Hij was een goede vriend en ik zal hem missen. Maar de Kerk zal overleven. Ik zie weinig tranen, de mensen hier hebben een enorme veerkracht". Onbegrijpelijk is de reactie van minister Bert Koenders, die het instorten van de kathedraal bagatelliseert. Het tekent het totale onbegrip; voor de gemiddelde Haïtiaan is het heel belang-

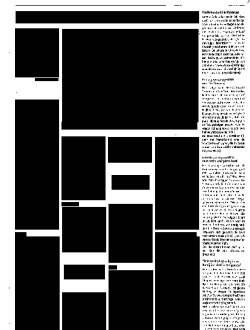
rijk dat er een kerk bij hem in de buurt staat. President Preval mag zich dan niet laten zien, premier Bellerive toont begrip voor wat het Haïtiaanse volk doormaakt. Op een internationale conferentie over de toekomst van Haïti in Canada bevestigde hij vorige week woensdag dat er voorlopig ruim 200.000 doden te betreuren zijn. Tegelijk deed hij een oproep aan de afgevaardigden van twintig landen en de VN de komende jaren Haïti te blijven ondersteunen. Hij voegde eraan toe dat Haïti zelf de wederopbouw zal aansturen. Daarmee lijken oplossingen van de baan als Haïti als mandaatgebied of het voorstel van Senegal een nieuw land voor de Haïtianen in Afrika te stichten, waar hun voorouders tenslotte vandaan komen.

Geld

Aan geld lijkt het niet te ontbreken, al is er hout snijdende kritiek op de besteding ervan. Haïtikenner Linda Polman wees er onlangs op *Nos Chat* op dat hulpverlening een industrie is geworden, waarin hulpverleningsorganisaties elkaars concurrenten zijn om de koek aan te besteden bedragen te verdelen. Bij het doorschuiven van geld naar lokale organisaties gaat het langs vele schijven en daar is weinig overleg, laat staan controle. Wat ontbreekt, zei Polman, is een centraal plan waar het heen moet met het zwaar getroffen land.

De Nederlandse organisatie Wereldouders is een voorbeeld van hoe het ook kan.

In de tentenkampen waar sanitaire voorzieningen, voedsel, water en medische zorg ontbre-

ken, is de organisatie met een dagopvang gestart voor de kinderen. Ze krijgen er te eten en drinken. Dertig kinderen die zijn opgegroeid in het familie-huis van Wereldouders helpen mee maaltijden te bereiden. Is de dag voorbij dan gaan de kinde-ren terug naar het tentenkamp om bij hun familie te zijn. Ver-weesde of verlaten kinderen worden opgenomen in het fami-liehuis van Wereldouders, Kay St. Helene. Het eveneens door Wereldouders gesteunde kinder-ziekenhuis St.-Damien, het enige gratis ziekenhuis in Haïti, wordt overweldigd door een toestroom van patiënten

Tweehonderd staatsgrepen

Al hebben de projecten van Wereldouders dan personele en materiële schade geleden, de organisatie blijft zich onver-moeibaar inzetten voor de meest kwetsbaren.

Deze hulpverleners logenstraffen het verhaal dat de ramp van nu de tol zou zijn voor het verbond dat voodoopriesters in 1791 met de duivel hebben gesloten. Dat zou de opmaat geweest zijn voor het verjagen van de Franse kolo-nisator.

De waarheid is dat Haïti speelbal is gebleven van onverantwoorde-lijke, op macht en winst beluste leiders, die deze slavenrepubliek niet serieus wilden nemen. Twee-honderd staatsgrepen sindsdien

bewijzen dat. De enige redding voor Haïti is dat de veerkracht van dit volk en zijn diepgewor-telde geloof groot genoeg zijn om uit de chaos een nieuw land op te bouwen.

**Een gigantisch karwei,
maar ook een kans een
nieuw Haïti te bouwen
'Ik zie weinig tranen, de
mensen hier hebben een
enorme veerkracht'**

Kinderen spelen, terwijl hun moeders kleren wassen bij een gebroken waterleiding voor de verwoeste kathedraal van Port-au-Prince.